

DOPORUČENÍ KOMISE**ze dne 18. června 2019****k návrhu integrovaného vnitrostátního plánu Řecka v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období 2021–2030**

(2019/C 297/08)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s čl. 3 odst. 1 a přílohou I nařízení (EU) 2018/1999 má každý členský stát povinnost předložit Komisi návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu pokrývajícího období od roku 2021 do roku 2030. První návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu měly být předloženy do 31. prosince 2018.
- (2) Řecko předložilo svůj návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 25. ledna 2019. Předložení tohoto návrhu je základem a prvním krokem iterativního procesu mezi Komisí a členskými státy za účelem finalizace integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a jejich následné implementace.
- (3) Podle nařízení (EU) 2018/1999 má Komise povinnost návrhy integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu posoudit. Komise řecký návrh integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu komplexně posoudila, přičemž vzala v úvahu příslušné prvky nařízení (EU) 2018/1999. Toto posouzení ⁽²⁾ je zveřejněno spolu s tímto doporučením. Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí.
- (4) Doporučení Komise se mohou zejména zaměřit na: i) úroveň ambicí cílů, úkolů a příspěvků za účelem společného dosažení cílů energetické unie, a zejména cílů Unie pro rok 2030 v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, jakož i úroveň propojitelnosti elektroenergetických soustav, které hodlá členský stát dosáhnout v roce 2030, ii) politiky a opatření týkající se cílů na úrovni členského státu a Unie a další politiky a opatření, které mohou mít přeshraniční přesah, iii) veškeré další politiky a opatření, jež mohou být vyžadovány v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu, iv) interakce mezi stávajícími a plánovanými politikami a opatřeními zahrnutými do integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu v rámci jednoho rozměru i různých rozměrů energetické unie a jejich konzistentnost.
- (5) Při vypracování svých doporučení Komise zohlednila, že na jedné straně musí sečíst určité kvantifikované plánované příspěvky všech členských států, aby bylo možné posoudit ambice na úrovni Unie, a na straně druhé musí být dotčenému členskému státu poskytnut dostatek času na to, aby doporučení Komise řádně zohlednil předtím, než finalizuje svůj integrovaný vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu.
- (6) Doporučení Komise týkající se ambicí členských států ve věci obnovitelných zdrojů energie vycházejí ze vzorce uvedeného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 261.

- (7) Pokud jde o energetickou účinnost, vycházejí doporučení Komise z posouzení ambicí členského státu popsaných v návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu ve srovnání s kolektivní úrovní úsilí nutného k dosažení cílů Unie, přičemž jsou zohledněny poskytnuté informace o specifických vnitrostátních okolnostech, je-li to na místě. Konečné vnitrostátní příspěvky v oblasti energetické účinnosti by měly odrážet nákladově efektivní potenciál k úsporám energie a měla by je podporovat spolehlivá dlouhodobá strategie renovací budov a opatření přijatá k dosažení povinných úspor energie podle článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ⁽³⁾. Členské státy by měly rovněž prokázat, že řádně zohlednily zásadu „energetická účinnost v první řadě“ tím, že vysvětlí zejména to, jak energetická účinnost přispívá k nákladově efektivní realizaci vnitrostátních cílů konkurenceschopného nízkouhlíkového hospodářství, zabezpečení dodávek energie a řešení otázky energetické chudoby.
- (8) Nařízení o správě ukládá členským státům, aby poskytly obecný přehled investic, které jsou k dosažení cílů, úkolů a příspěvků stanovených v integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu zapotřebí, jakož i obecné posouzení zdrojů těchto investic. Vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu by měly zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření v zájmu zajištění jistoty investic.
- (9) Komise současně v rámci cyklu evropského semestru 2018–2019 klade silný důraz na investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu. To se odráží ve zprávě o Řecku pro rok 2019 ⁽⁴⁾ a v doporučení Komise pro doporučení Rady pro Řecko ⁽⁵⁾ v rámci evropského semestru. Komise ve svém posouzení návrhů integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu zohlednila nejnovější zjištění a doporučení, která vyplynula z evropského semestru. Doporučení Komise doplňují nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru. Členské státy by měly rovněž zajistit, aby nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru zohlednily i jejich integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu.
- (10) Nařízení o správě dále od každého členského státu vyžaduje, aby ve svém návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, jenž má být předložen do 31. prosince 2019, řádně zohlednil jakákoli doporučení Komise, a pokud se dotčený členský stát doporučením nebo jeho podstatnou částí neřídí, měl by pro to předložit odůvodnění a zveřejnit je.
- (11) Je-li to na místě, měly by členské státy ve svých integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a v pozdějších aktualizacích vykazovat tytéž údaje, jaké vykazují Eurostatu nebo Evropské agentuře pro životní prostředí. Využívání stejných zdrojových údajů a evropských statistik, jsou-li k dispozici, má rovněž zásadní význam pro výpočet výchozího scénáře pro účely modelování a odhadů. Využití evropských statistik umožní lepší porovnatelnost údajů a odhadů použitých v integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.
- (12) V konečném integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu mají být zahrnuty veškeré prvky přílohy I nařízení (EU) 2018/1999. V tomto kontextu by měly být posouzeny makroekonomické, a je-li to proveditelné, i zdravotní, environmentální, dovednostní a sociální dopady a dopady na zaměstnanost a oblast vzdělávání plánovaných politik a opatření. Do přípravy konečného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu by měla být zapojena veřejnost a další zúčastněné subjekty. Tyto a další prvky jsou podrobně popsány v pracovním dokumentu útvarů Komise zveřejněném spolu s tímto doporučením ⁽⁶⁾.
- (13) Ve svém konečném plánu by Řecko mělo vycházet z pozitivních propojení mezi plánovanými politikami a opatřeními, na která upozornil návrh plánu, a mělo by se dále zabývat náročnějšími propojeními. Jedním z takových propojení představují synergie v rámci rozměru snižování emisí uhlíku, například dopad započtených emisí a pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví u plánovaných politik v oblasti bioenergie. Jiné propojení představují synergie mezi rozměry snižování emisí uhlíku, energetické bezpečnosti a vnitřního trhu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ například tím, že se vysvětlí, jak energetická účinnost přispívá k nákladově efektivní realizaci vnitrostátních cílů konkurenceschopného nízkouhlíkového hospodářství a zabezpečení dodávek energie. Energetická účinnost může být rovněž zvažována s ohledem na zmírnění energetické chudoby. Cíle v rámci rozměru výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti musí podporovat úsilí plánované pro ostatní rozměry energetické unie.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ SWD(2019) 1007 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 508 final, 5. června 2019.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 261.

- (14) Konečnému integrovanému vnitrostátnímu plánu v oblasti energetiky a klimatu by také prospělo zahrnutí odvětví nízkouhlíkových technologií, včetně opatření pro dekarbonizaci průmyslových odvětví s vysokou energetickou a uhlíkovou náročností, a komplexnější analýza aktuálního postavení tohoto odvětví na globálním trhu, která by upozornila na oblasti konkurenčních výhod i možných problémů. Rovněž by mu mohlo prospět další rozpracování úspor emisí skleníkových plynů dosažených z činností spojených s oběhovým hospodářstvím.
- (15) Doporučení Komise pro Řecko vychází z posouzení návrhu integrovaného plánu Řecka v oblasti energetiky a klimatu, které je zveřejněno spolu s tímto doporučením ⁽⁷⁾,

DOPORUČUJE ŘECKU:

1. Umožnit včasné a nákladově efektivní dosažení řeckého 31 % příspěvku k dosažení cíle EU v oblasti energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030, mimo jiné tím, že v konečném plánu uvede orientační trajektorii, která dosáhne všech referenčních bodů podle čl. 4 písm. a) bodu 2) nařízení (EU) 2018/1999 a uvede podrobné a kvantifikované politiky a opatření v souladu s povinnostmi stanovenými ve směrnici (EU) 2018/2001. Sladit cíle uvedené v návrhu plánu pro podíl energie z obnovitelných zdrojů v odvětví vytápění a chlazení s orientačním cílem uvedeným v článku 23 směrnice (EU) 2018/2001 a v odvětví dopravy s cílem uvedeným v článku 25 téže směrnice.
2. Podstatně zvýšit míru úsilí směřujícího ke snížení konečné i primární spotřeby energie s ohledem na potřebu zintenzivnit úsilí s cílem dosáhnout cíle Unie v oblasti energetické účinnosti pro rok 2030, a podpořit jej politikami a opatřeními, které by do roku 2030 zajistily dosažení dalších úspor energie. Vyjasnit harmonogram pro přijetí a provádění politik, které mají být zavedeny do roku 2020, zejména u nových nástrojů. Opatření, která mají dosáhnout kumulativních úspor, by měla být navržena v odpovídajícím rozsahu.
3. Specifikovat opatření na podporu cílů v oblasti energetické bezpečnosti, pokud jde o diverzifikaci a snížení energetické závislosti, včetně opatření zajišťujících flexibilitu, zejména pokud jde o zemní plyn. Uvést posouzení toho, jak infrastrukturní projekty a regionální spolupráce přispívají k dosažení cílů v oblasti energetické bezpečnosti, rovněž využitím regionální spolupráce a flexibility k využití příležitostí, které snížení emisí skleníkových plynů představuje pro modernizaci řecké ekonomiky.
4. Uvést perspektivní cíle a úkoly týkající se integrace trhu, zejména opatření pro zvýšení konkurence na maloobchodních i velkoobchodních trzích v souladu se závazkem přijatým v rámci programu Evropského mechanismu stability (ESM) do roku 2020 snížit maloobchodní i velkoobchodní tržní podíl zavedeného operátora pod 50 %. Realizovat cílový model pro elektrinu a propojování trhů se sousedními zeměmi na základě harmonogramů dohodnutých v rámci mechanismu dohledu po skončení programu.
5. Dále kvantifikovat vnitrostátní cíle a cíle financování, pokud jde o výzkum, inovace a konkurenceschopnost, jež se vztahují specificky k energetické unii a jichž má být dosaženo od nynějška do roku 2030, aby byly ihned měřitelné a vhodné pro účely podpory dosahování cílů v ostatních rozměrech integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu. Podpořit uvedené cíle specifickými a adekvátními politikami a opatřeními včetně těch, jež mají být vypracovány ve spolupráci s ostatními členskými státy, jako je Evropský strategický plán pro energetické technologie.
6. Zintenzivnit již nyní dobrou regionální spolupráci s Bulharskem a Kypr, stejně jako se zeměmi v rámci skupiny na vysoké úrovni pro propojení plynových sítí střední a jihovýchodní Evropy (CESEC). V rámci iniciativy „Čistá energie pro ostrovy EU“ posílit spolupráci s členskými státy a ostrovními regiony, které se při své energetické transformaci setkávají s podobnými geografickými, klimatickými a infrastrukturními problémy a příležitostmi. Prozkoumat přeshraniční potenciál a makroregionální aspekty koordinované politiky v oblasti energetiky a klimatu, zejména v jadransko-jónském regionu, za účelem snížení jeho uhlíkové stopy a zavedení ekosystémového přístupu. Regionální výměny by se mohly zaměřovat na vnitřní trh s energií a energetickou bezpečnost, a to s ohledem na změny v elektroenergetických soustavách umožňující vyšší podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů, v jejichž důsledku se zvýší dovoz a vývoz elektřiny, jakož i potřeba flexibility systému. Kromě toho využít dvoustranné spolupráce a flexibility k využití příležitostí, které snížení emisí skleníkových plynů představuje pro modernizaci řecké ekonomiky.

⁽⁷⁾ SWD(2019) 261.

7. Uvést veškeré dotace v energetice, zejména včetně dotací na fosilní paliva, a opatření přijatá k jejich postupnému zrušení.
8. Doplnit analýzu interakcí s politikou týkající se kvality ovzduší a emisí do ovzduší o více kvantitativních informací, přinejmenším včetně požadovaných informací o předpokládaných emisích látek znečišťujících ovzduší v rámci plánovaných politik a opatření.
9. Lépe integrovat aspekty spravedlivé transformace, zejména uvedením více podrobností o dovednostních, vzdělávacích a sociálních dopadech a dopadech na zaměstnanost plánovaných cílů, politik a opatření. Uvést podrobnější informace o projektech na podporu spravedlivé transformace, specifikovat podobu podpory a dopad příslušných iniciativ, rovněž s uvedením vazeb na transformaci uhelných regionů, regionů s vysokou uhlíkovou náročností či průmyslových regionů. Dále rozpracovat opatření řešící otázky energetické chudoby, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999.

V Bruselu dne 18. června 2019.

Za Komisi

Miguel ARIAS CAÑETE

člen Komise
